

XV. évfolyam 1. szám Alfa, a Szentendrei Református Gimnázium lapja 2013. ősz I.

Mostani számunk tartalmából:

Villáminterjú a puskagyártó Szántay Judittal
Latin kézzel-lábbal - mi a haszna a latin tanulásnak
RefX - az iskolai közösségi szolgálat fontos tudnivalói
Hegyen-völgyön utazunk, a tavak mentén haladunk....Kirándulási élménybeszámoló
Kutatók éjszakái, avagy a természettudományok szerelmeseinek beszámolója
Megszállták a tornatermet a Hunorosok.... árvízi beszámoló
Irodalmi sarok: Martini Noémi, Kovács Dorottya és Kun Péter tanár úr szösszeneteiből
Rejtvény: Izgalmas matematika példák minden évfolyamnak

„Az örök tanár”

avagy a puskagyártó Szántay Judit

A tanulás bizonyára minden diáknak okoz kisebb-nagyobb nehézségeket. Egy olyan emberrel készítettünk interjút, aki külön módszereket és játékokat talált ki annak érdekében, hogy ezt a feladatot megkönnyítse a diákság számára. Szántay Judit azonban nem szakmabeliként kezdte: eredetileg laboráns, vegyész, kémia tanár volt, majd lelkes nagymama lett. Ez utóbbi adta az ötletet a tanulási módszerek kidolgozására is. Puskákat készít diákok számára. A sokoldalú szakembert életpályájáról, tapasztalatairól és az általa készített tanulási módszerekről kérdeztük.

Bazsó Borka: Karrierjét a kémiával kezdte, hiszen először laboránsnak, majd vegyészmérnöknek tanult a Budapesti Műszaki Tudományegyetemen. Honnan jött a kémia iránti szeretete?

Szántay Judit: A kémiával való foglalkozás és annak szeretete tulajdonképpen nagyon érdekes és komikus módon alakult ki: 10. osztályban ugyanis megbuktam kémiából. A tanárunk sosem mondta meg a nekünk beírt osztályzatokat, csak év végén derült ki a teljes évi átlagunk, így történt, hogy a mai napig nem értem, miért buktam meg.

A bukás azonban nem a kémia utálatát, hanem a bizonyítani vágyást váltotta ki belőlem: nem sokkal ezután ugyanis ajánlottak egy laboránsképző tanfo-

lyamat, amelyre jelentkeztem. Ez egy féléves tanfolyam volt, melynek nem csak a szakma szeretetét, de életem párjának megismerését is köszönhetem. A laboránsképző tanfolyamot követően magánúton elvégeztem a 11. és 12. osztályt, majd a Műszaki Egyetem vegyészmérnöki karán kezdtem tanulni érettségi után.

B. B.: Hogyan tért át a tanári pályára?

Sz. J.: Diplomázás után két évig az újpesti Gyógyszeripari Kutató Intézet szerves mikroanalitikai részlegén dolgoztam, ekkorra már megszületett a fiam. A vele töltött időt azonban na-

gyon kevésnek éreztem, így amikor a Kanizsai Dorottya Lánygimnázium igazgatója kémia tanári állást ajánlott nekem, örömmel mondtam igent. Négy évig tanítottam

ott, és nagyon élveztem. A korábbi tanulmányaimnak köszönhetően többet tudtam mint a kémia tanárok általában, ezért a diákjaimmal kémia órákon rengeteget kísérleteztünk.

B.B.: Miért döntött úgy, hogy elvégzi még a filozófia és fejlődésemélet szakot is?

Sz. J.: Mindig is érdekelt a filozófia, ezen kívül – bár tanárként dolgoztam – nem volt hivatalosan tanári diplomám. Beiratkoztam egy esti filozófiatörténet kurzusra, amelynek nagyon nagy hasznát vettem. Ezek után elvégeztem egy kétéves fejlődésemélet és neveléslélek-tan képzést is. Bár tanárként dolgoztam, az ott-honom és a munkahelyem közötti nagy távolság miatt még mindig kevésnek éreztem a fiammal töltött időt, ezért amikor a tanfolyamon megismert budai József Attila gimnázium igazgatója kémia tanári állást ajánlott nekem, boldogan kaptam a lehetőségen. 30 évig ebben a gimnáziumban tanítottam, aminek egyik nagy előnye volt, hogy a munkahelyem pont a lakásunkkal szemben volt, így sok időt tölthettem gyermekemmel.

Dobó Sára Borbála: Az életrajzában olvastuk, hogy Önök az Amerikai Egyesült Államokban is éltek. Miért és mennyi időre költöztek ki?

Sz. J.: Két évet éltünk Buffalo-ban, New York államban a férjem munkája miatt, a fiam ott járt első osztályba. Az azonban fel sem merült bennünk, hogy örökre, vagy akár csak tovább is ott maradunk.

D. S. B.: A játékos és tanulást segítő készletek ötletét mi inspirálta – ráadásul olyan tantárgyakból is, amelyekben addig nem volt járatos?

Sz. J.: Az unokám, Gina születése nagyon sok mindent megváltoztatott az életemben. Hirtelen ő került középpontba, ő lett az életem legfontosabb szereplője, olyannyira, hogy amikor választanom kellett, én menjek nyugdíjba és vigyázzak az unokámra, vagy bölcsődébe kerüljön, gondolkodás nélkül az előbbi választottam. Az unokámnak először 3. osztályban kellett a tanulásban segítenem: a matematika tanár egy hét alatt akarta megtanítani nekik a mértékegységeket. Mindenféle módszert kipróbáltunk, hogy könnyebben meg tudja tanulni, de nem jártunk sikerrel. Így

készítettem el az első tanulást segítő eszközt, a mértékegység átváltót, amely hasonlít egy órára, még mutatója is van, amellyel könnyen meg lehet tanulni a mértékegység átváltást.

Később a latin tanulása során merült föl hasonló probléma: az unokám az ujjaira írta a declinatio ragokat, hogy megjegyezze őket. Ebből jött a „kézzel-lábbal latinul” módszertani ötlete, amelyben színes papírkezek és lábakon olvashatók a declinatio ragok.

Később a „Köszívű ember fiai”-ban található idegen szavakat „szótároztam ki”, majd az „Ember tragédiája”-t, így készült el az első, majd második tematikus szótár, amelyben már kultúrtörténeti magyarázatok is szerepelnek egyes szavaknál, később ezeket követte egy harmadik is, melyhez Kányádi Sándor költő adta a nevét.

Közben persze kémiához is készítettem egy ilyen „játékot”: az összes elem fel van rajta sorolva, tömegükkel, előfordulásukkal, felhasználásukkal és érdekességeikkel együtt. Ezek tulajdonképpen mind „puskák”, az összes lényegi információt tartalmazzák.

Készült ilyen készlet még ókori görög és római mitológiából és az Ószövetségből is.

D. S. B.: Az Ön nevéhez fűződik a csempe használata a kémiai kísérleteknél. Hogyan és mikor született ez az ötlet?

Sz. J.: Az egyik fürdőszoba burkolást követően maradtak még felesleges fehér csempék. Ezeket bevittem az iskolába, és onnantól kezdve minden kísérletet ezeken a csempéken végeztünk. Nem sokkal ezután nyugdíjba mentem, és a volt kolleganőm milliomos lett az általam kidolgozott ötletből, sőt díjat is kapott érte. Mindezért azonban bőven kárpótol, hogy Ginával közösen kifejlesztett taneszközeink neves tudósok elismerését váltották ki, aranyérmet szereztek nekünk Brüsszelben, Budapesten, Bukarestben, Szöulban, az IFIA (Nemzetközi Feltalálók Egyesületének Lovagrendje) lovaggá választott, és nemrégiben elnyertük a WIPO aranyérmét is.

Az interjút készítették: *Bazsó Borka, 12. nyelvi és*

Dobó Sára Borbála, 8.a

Az interjút lejegyezte: *Dobó Sára Borbála, 8.a*

„Kézzel-lábbal latinul”

A latin nyelvet "holt" nyelvként tartják számon. Ez a meghatározás azt a veszélyt rejt magában, hogy úgy gondoljuk felesleges tanulni, hiszen egy holt nyelvvel nem érdemes foglalkozni. Ahogyan a mag hordozza magában a jövőnövényt, terményt, életet, úgy a latin nyelv tartalmazza számos mai nyelv elemeit.

A latin nyelv a 20. század elejéig a középiskolai

oktatás szerves része volt (lásd például a Légy jó mindhalálig című regényben), ismerete az alapkultúrához tartozott. Ma – a felsőoktatás mellett – a közoktatásban is tanítják (általános- és középiskolában, egyházi iskolákban), gyakran kötelezően választható nyelvként. Azt mondhatjuk: **- a latin, a ma nem beszélt nyelvek legfontosabbika, a tudomány,**

a művészetek, a kultúra, a megismerés alapja.**Utána jártam miért jó latint tanulni?**

Hazánkban a XIX. század közepéig a latin volt az állam hivatalos nyelve.

Érdekes lenne megszámolni, hogy egy átlagos műveltségű magyar ember hány latin, ill. latin eredetű szót használ napjainkban (pl. múzeum, iskola, templom, korrupció, korrekció, karnevál, dirigál, honorál etc.). Sorolhatnánk a példákat napestig. Kiderülne, hogy valamennyien félig-meddig kétnyelvűek, "bilingvis" vagyunk.

Több ok is igazolja, hogy hasznos....

Több elismert iskola is tanítja (pl. Fazekas, Piarista, Eötvös stb.) és köztük a miénk is.

A jogi egyetemeken és a bölcsészkarok jó néhány szakán szintén kötelező, de a legtöbb európai állam irodalma, történetírása, tudományossága jelentős részben latinul íródott a 17–18. (Magyarországon a 19.) századig. A latin nyelvet fontos tudni a történet- és irodalomtudomány vagy más tudományágak művelői számára, – elég, ha csak az orvosokra vagy teológusokra gondolunk, de sok természettudomány is tele van latin, vagy latin eredetű szakkifejezésekkel.

A latin nyelv tudása azért is előnyös, mert a klasszikus irodalmi műveket eredetiben olvashatjuk és megérthetjük és logikus gondolkodásra és precizításra is tanít. Ráadásul a latin tanulása által könnyebbé válik más nyelvek nyelvtanának és szókincsének elsajátítása is, de az angolban is van latin eredetű szavakban és a magyarban is akad belőlük.

A latin nem élő nyelv, mégis a mai napig az általános műveltség része – vagy legalább is a része kéne,

hogy legyen, a szorosan hozzá kapcsolódó görög és római kultúrával és mitológiával együtt, hiszen a mindennapokban is lépten-nyomon találkozunk vele: egy műemléképület feliratán, egy, a sajtóban idézett közmondás által, néha valamilyen termék jelmondatként, vagy ha megkapunk egy kórházi zárójelentést.

Summázva:

- a latin nyelv szép,
- a latin nyelv logikus,
- a latin nyelv ismerete kitágítja előttünk a kultúra megannyi színpompás oldalát,
- szélesíti műveltségünket, s ezáltal önbecsülésünket.

Megkérdeztem pár embert a 8.a-ból mit szólnak, hogy latint tanulnak?**1. interjú:**

Te szeretsz latint tanulni?

Igen, mert nagyon hasznos és sok egyetemre kell.

Szerinted miért nem szeretik mások?

Azért, mert a nyelvtannal sok szabályt meg kell tanulni és fontosak a kis dolgok (pl.: egy rag)

2. interjú:

Te szeretsz latint tanulni?

Ellentétes érzéseket táplálok a latin iránt, mert maga a tantárgy érdekel, maga a nyelv és a kultúrtörténet, viszont nekem nem megy a nyelvtanulás, így nehezen tanulom.

Szerinted miért nem szeretik mások?

Mert nem könnyű megérteni, az elvárások nagyok.

3. interjú:

Te szeretsz latint tanulni?

Semleges. A nyelvtant szeretem, a kultúrtörténetet nem annyira.

Szerinted miért nem szeretik mások?

Szerintem valamennyire nehéz és túl sok mindent kell megtanulni.

4. interjú:

Te szeretsz latint tanulni?

Nem igazán.

Miért?

Tavaly, amikor sok szót kellett megtanulni nem hittem a tanárnőnek, hogy az később fontos lesz. Ráfáztam, mert nagyon kell és így nem tudok rendesen ragozni!

Másnak is lehet a baj?

A hozzávaló ragokat könnyű megtanulni, de ha nem tudod mihez és hova kell pakolni nehéz lesz.

*'<http://www.kamjt.hu/tagok/bolyong/latin.html>'
cikk alapján - Szente Adél 8.a*

Kutatók éjszakája az ELTE TTK-n

Bármerre nézünk, bármit csinálunk mindenféle tudományos kutatások eredményeibe ütközünk (néhány magyar vonatkozású példa: C-vitamin, golyóstoll, helikopter, hologram, színes TV, Gömböc, Rubik-kocka, átlátszóbeton, intelligens sebészkés...) na meg persze kutatókba, bár legtöbbször nem is tudunk róla. Mi most meg is ismertük néhányukat, mert szeptember 27-én a Kutatók éjszakája program keretében előadásokat hallgathattunk, kísérletek részesei lehettünk és kipróbálhattuk a tudományos élet terméseit. Nagy tervekkel indultunk neki a délutánnak, de a napészlelést meghíúsították a felhők és a betervezett ásványtani és fizikai bemutatók végigjárását az időhiány, mert egyszerűen ott ragadtunk a Kémiai Intézetben. Dr. Láng Emma

(íme egy példa a köztünk élő kutatóra!) segítségével bejutottunk olyan előadásokra is, amelyekre már nem tudtunk előre regisztrálni.

Így végigélvezhettük Róka András filozofikus hangvételű Vis vitalis c. előadását. Mindannyiunk kedvenc részlete a felhangzó zene ütemére végzett lombikreakció. A biológia és a kémia szoros párhuzamát ritkán látni ennyire élményszerűen. Wajand Judit és Rózsahegyi Márta Ugye tudod? című előadása egy teszttel kezdődött és a kísérletekkel és magyarázatokkal teli órában számunkra is kiderült, hogy mennyi-

re tudjuk jól a kémiát. A legnagyobb sikert a 2. éves vegyészhallgatók kísérletezős show műsora aratta, amit akkor sem hagytunk ott, amikor már a szomszédunkat is alig láttuk a robbanások utáni füstfelhőtől. Előadások között a Kémikus játszóházat látogattuk. Legjobb a mindenízű draszté (többek szerint a tyúk-húsleveses a legízletesebb) és a héliumos lufi volt.

Persze a lufiból csak a hélium belélegzése érdekelt minket, az Alfa első hangzó változatába felajánljuk a cincogó hangocskánkról készült hangfelvételeket. Szívesen kóstolgattuk a saját készítésű pezsgőtablettákat, szagolgattuk a szerves tanszéken készült illatanyagokat és megtanultunk egy vegyszeres titkosírást is. Szerencsére a Matematikai játszóház is útba esett és törhettük a fejünket a logikai feladványokon, játszhattunk a furmányos játékokkal.

Nagyon érdekes volt beleszagolni az egyetemi életbe, még ha ez kockázatos is egy hosszú kísérletsorozat után egy ablaktalan előadóban. Elhatároztuk, hogy jövőre jó előre megtervezzük, hogy milyen utat járjunk végig szeptember utolsó péntekén a kutatókat követve.

Köszönjük a Nemzeti Tehetség Program anyagi támogatását az utazáshoz!

Szakács Erzsébet tanárnő

„Kirándulás a természetbe...”

„Kirándulás a természetbe...” avagy a 8. osztály kalandos utazása

A poroszlói Tisza-tavi Ökocentrum - Magyarország új turisztikai látogatóközpontja, igazi látványosság. Az Ökocentrum szórakoztató módon, modern, interaktív szemlélettel, játékosan tárja a látogatók elé a Tisza-tó és a Tisza-völgy természeti kincseit, bemutatva Magyarország második legnagyobb tavának gazdag élővilágát.

Mi, nyolcadikosok, szeptember első napjait a Tisza-tónál töltöttük.

Szeptember másodikán reggel buszra szálltunk és pár óra múlva meg is érkeztünk Poroszlóra, ahol az Ökocentrumban sok-sok új dolgot megtudhattunk a

tó állat, -és növényvilágáról. Persze ha már osztálykiránduláson vagyunk, akkor a fürdés sem maradhat ki! Természetesen egyáltalán nem zavart bennünket, hogy ruhában vagyunk és a törülközők, a váltóruhák a bőröndökben, a busz csomagtartójában van-

nak, sőt! Volt, aki nyakig elmerült a centrum közepén lévő 30 vagy 50 centis vízben (a pontos mélységről a mai napig folyik a vita.) Ezután elbicikliztünk a szálláshelyre és rögtön birtokba is vettük azt. Este pedig tánccal és can't kupéval zártuk a napot.

Másnap a tiszafüredi templomban tartottunk reggeli áhítatot, aztán ellátogattunk egy kalandparkba, ahol számtalan kihívás várt ránk, mint például fölmászni a mászófalra, ami harmincháromunk közül egy embernek sikerült, vagy hét-nyolc méter magasan a föld fölött himbálózni, tériszonnal küszködve. Rengeteget nevtünk, izgultunk a másikért és igyekeztünk mindent beleadni, hogy tudjuk teljesíteni a

feladatokat. Ebéd után visszavonultunk az ideiglenes portánkra, majd késő délutántól egészen estig GPS-el a kezünkben bolyongtunk az ottani utcákon és kerestük a feladatlapon felsoroltakra a válaszokat.

Utolsó napunkat egy tanösvényen töltöttük, megtanultunk csónakkal beparkolni, értelemszerűen kisebb-nagyobb sikerrel. Az ebédet egy hajón fogyasztottuk el, majd miután "elhagytuk a fedélzetet", hazafelé vettük az irányt.

Szerintem mindannyiunk nevében mondhatom: nagyon jól éreztük magunkat és még sokáig fogjuk emlegetni ezt a kirándulást.

Szénási Dóra 8.a

Gólyatábor 2013-ban

Az idei tanév elejét az újak a megszokott módon Tahiban indították. Az új 9. nyelvisek itt találkoztak először, s itt indult el, hogy közösséggé formálódjanak. Vörös Nóri erről az élményről készítette izgalmas beszámolóját.

2013. szeptember 2.-án késő délután érkeztünk meg Tahiba. Első dolgunk persze a kipakolás és a tábor felfedezése volt. Bár néhányunknak nem volt teljesen ismeretlen a környék, jó volt ismét felfedezni. Vacsora

után sem volt még programunk, így folytattuk a kipakolást, felfedeztük a többiek szobáit és elkezdtünk készülni a lefekvéshez. Ezzel le is tudtuk az első napot. De a második már nem volt ilyen egyszerű. Délelőtt, míg a kicsik sorversenyeztek, mi túrázni mentünk. A terv szerint csak a várost néztük volna meg, de mivel

viszonylag gyorsan haladtunk eljutottunk egészen a Vörös köig. Az egyenes szakaszon mindenki tartotta a tempót, de mikor már felfelé igyekeztünk a hegyre, kicsit szétbomlott a csapat. Akik gyorsabban haladtak, előre mentek Nyisztor tanár úrral, akik pedig lassabban, azok hátra maradtak Hertei Krisztina tanárnővel. De persze a felfelé út mindenkit kifárasztott, szerencsénkre visszafelé már jóval könnyebb volt. Ebédre vissza is értünk a táborhelyre. Mikor már mindenki jól lakott,

elkezdtek gőzerővel próbálni a bibliai történetet, amit előző este kihúztunk. Miután már mindenki tudta a saját szövegét, pihenés gyanánt számháborúztunk egyet az ötödikesekkel. Az esti istentisztelet végeztével

mindenki felvette a jelmezt majd a kápolnában mindenki előadta a saját történetét egy-egy szintén kihúzott stílusban. Az ötödik a-sok egy csoportja a Kánai menyegzőt, a másik osztály Az irgalmas szamaritánust, mi pedig Noé, valamint Ádám és Éva történetét adtuk elő.

A műsor befejeztével a kicsik aludni mentek, mi pedig az ifisekkel film kitalálósdit játszottunk. Az utolsó nap már végig az indulásról szólt. A délelőttöt és a délutánt egy részét végig pakolással és csomagolással töltöttük, majd ebéd után közvetlenül indultunk is vissza. Nagyon jól telt a gólyatábor, mindenki sok-sok új élményre és barátokra tett szert. De nem volt időnk nagyon kipihenni a tábor fáradalmait, hiszen a következő reggelt már az iskolában töltöttük.

Vörös Nóra 9. nyek

Bevetésen 9.a osztály

A megújult, frissített osztályunk ennek a tanévnek a szeptemberében a nyugati csücsökbe ment „bevetésre”, azaz tanulmányi kirándulásra. Osztályfőnökünk, Szende Gabriella tanárnő nemcsak matematikát, hanem földrajzot is tanít, és így igyekszik nekünk megmutatni a világ természeti csodáit is.

Neki köszönhetően jutottunk el a Bős-Nagymaros vízerőműbe (ellenálhatatlan volt a hőmpölygő vízáradat a talpunk alatt, amitől csak rácsok választottak el minket és ugrálva próbáltuk ki, mennyire strapabíró, szegény osztályfőnökő nagy riadalmára), sétálhattunk és lépcsőzhettünk a Duna alatt, majd dunakiliti duzzasztónál is élményeket szerezhettünk. Ezután megebédeltünk és mehettünk a biciklikért, mert várt ránk a nagycenki Széchenyi – kastély, laza 15 km-re. Nézelődés után újra nyeregbe pattantunk (kivételt képez ez alól Osztályfőnök-helyettes úr,

bepattanva a buszba, indultunk a fertődi kastélyhoz. Amint megérkeztünk és megláttuk a gyönyörű parkot (bocsánat, az csak a kert volt), szinte minden második ember kijelentette, hogy akkor ő ezt most megveszi, ha meg nem adják, úgy is jó, a herceg Németországban él és éppen szingli. Így hát bejártuk az egészet, jól megnéztük magunknak az uraság ágyát (ami kicsi volt), majd az asszonyi ágyat (ami sokkal nagyobb volt, könnyedén elfértek benne akár ketten is, de egy szót se többet, ne mondassák ránk, hogy nem kezeljük diszkréten a ránk bízott kastélybeli titkokat!) A sokadik buszozás következett, de nem bántuk annyira, mert bobozni mentünk, az meg elégnek bizonyult kárpótlásnak. Sopronban aztán városjáró játék következett, ezt követően pedig, újra a mi drága buszunkba ültünk, ezúttal utoljára. A buszos bácsit már családnak tekin-

aki egy baleset következtében kocsival követett minket) és visszatekertünk a szállásra.

Ott közösen összedobtunk egy könnyed vacsorát, a kijelölt „áldozatok” mosogattak, majd jött az esti áhítat, amit a lefekvés előtti készülődés követett. Jött a takaródó, a csitulás még nem igazán. Aztán valahogy mindenki elaludt (kivéve azt, aki mégsem).

Másnap reggeliztünk és mentünk a buszhoz bepakolni, mert jött a várva várt csónakázás. A mi esetünkben inkább csónak-ázás volt, de ez most mellékes. A Fertő-tó természeti szépségeinek megcsodálása után (egy flakonnyi szunyogriasztó fejenkénti elhasználása közben) kievickéltünk és elmentünk ebédelni. Utána

tettük, hiszen többet láttuk egymást ezalatt a két nap alatt, mint a saját anyukánkat egy év alatt. Szerintem megszerette a mi kis társaságunkat, mert nem hagytunk az átlagnál több szemetet, és nem is nagyon hangoskodtunk (mondjuk, csak a fáradtságtól, de az nem baj). Egyenletesen haladtunk Szentendre felé, majd az iskolánál könnyes búcsút vettünk sofőrünk-től, egymástól, no meg fáradt osztályfőnökeinktől, akiknek csak egy picit, de lehetséges, hogy „cafatokban lógtak” az idegeik. Egy jó kirándulás volt, próbáltunk jó, új csemetéi lenni Gabriella tanárnőnek és nem idétlennek tűnni új magyar tanárunk előtt. Köszönjük nekik és még egyszer bocsánat nekik a...mindenért ☺

KV. 9.a

RefX

Néhány héttel ezelőtt csütörtökön, a 3. és 4. óra elmaradt (többségünk örömére), mert a 9. és 10. évfolyamon tanulóknak RefX-es megbeszélése volt.

Mi is ez a RefX?

A RefX a Református Iskolai Közösségi Szolgálat rövidítése, ami egy olyan program, ami önkéntes közösségi munkát szervez a szentendrei református gimnazistáknak. Különbőféle szervezetek és intézmények kötöttek szerződést a sulival, aminek az a lényege, hogy ha valami segítségre van szükségük, mondjuk egy nagyobb rendezvény szervezéséhez, akkor jelzik jó előre az iskolának. A Refi meghirdeti a suliban és a jelentkezőket odaküldi segíteni, ha pedig készen vannak a RefX elszámol nekik néhány órát.

Mivel minket ez már érint, az iskola megszervezett nekünk és a 10.-eseknek egy előadást arról, hogy hol, hogyan és mikor lehet önkéntes munkát végezni. Az intézményektől jött egy-egy kapcsolattartó ember, aki röviden felvázolta nekünk, hogy náluk mit lehet majd csinálni. Míg mindannyian jegyzeteltünk, közben már sikerült eldönteni, hogy melyik munkát végeznénk szívesen a sok közül. Választhattunk, hogy a Református Óvodában, a szeretetotthonokban, a múzeumokban, az Árvácska állatmenhelyen vagy éppen a tűzoltóságon segíthetnénk.

A bemutatók után mindannyian kaptunk egy-egy óragyűjtő füzetet és néhány papírt, amin rajta voltak az önkéntes szolgálati lehetőségek. Ebből négy munkát kellett kiválasztani, amit szívesen elvégeznénk, majd a RefX stábja ennek alapján osztotta be a diákokat a különböző munkákra. Ezeket a munkákat egyénileg kell elvégezni. Vannak csoportos szolgálatok is, amiért ugyanúgy lehet órákat kapni. Az ilyen munkák általában kertészkedésből állnak, mert azt egyszerre több ember is végezheti. Ezen kívül minden évben kell egy osztály projektet is teljesítenünk, vagyis az egész osztály egyszerre vesz részt egy munkában. Eredetileg az osztálynak kell kitalálnia, hogy hol szeretne segíteni, de néha előfordul, hogy ilyet nem sikerül találni. Szerencsére van néhány osztályszintű feladat is, amiből lehet válogatni.

Az érettségi megszerzéséhez 50 óra önkéntes közösségi munkát kell teljesítenünk. Mi már részt vettünk buszmegálló festésben és kertészkedtünk a visegrádi idők otthonában. Mind a kétszer nagyon jól éreztük magunkat.

Fontos információ: Mindennemű problémával osztályfőnökeiken túl, Kuzma Márta igazgatóhelyettes-asszonyhoz fordulhattok nagy bizalommal.

Vörös Nóra 9.ny

Itt járt a Hunor...

Speciális mentőcsapat a Refiben

A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság égisze alatt alakult meg a speciális helyzetekben bevethető HUNOR (Hungarian National Organisation For Rescue Services) hivatásos nehéz kutató-mentő mentőszervezet. A csapat alkalmas a bekövetkezett veszélyhelyzetek, katasztrófák során jelentkező speciális mentési feladatok ellátására, az elsőként beavatkozók megerősítésére. Magyarországon a HUNOR a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi, külföldön pedig Magyarország hivatalos katasztrófavédelmi mentőcsapataként végzi tevékenységét. Működését Budapesten három órán belül, vidéken 8 órán belül, külföldön pedig 48 órán belül képes megkezdeni. A HUNOR hivatásos mentőszervezet szakfeladata a romok alatt rekedt áldozatok keresése, mentése, szükség szerint elsősegélynyújtás. Földrengés sújtotta területen magától értetődő feladat a műszaki mentés, áldozatok kiemelése, túlélési esélyeik biztosítása.

Mint emlékeztek, az előző tanév végén, amikor az árvíz Szentendrét is fenyegette, a tornaterem laktanyaszerűen átalakult. Hétfőn kora hajnalban, ötvenhat óras munka után a HUNOR és a HUSZÁR áttelepült Szentendrére. Itt volt lehetőségük a csapattagoknak kipihenni az elmúlt napok fáradalmait. A református gimnázium tornatermében elszállásolt csapat keddig a készletek feltöltését, az eszközök karbantartását végezte. A tesi órákat leginkább az udvaron lehetett megtartani, hiszen ágyak, matracok sora került a tornaterembe, mert ott aludtak a Hunorosok. Róluk, tőlük szereztünk információkat munkájukról.

len. Ott szállítóegység és háttértámogató egységként dolgoztunk, így ez a mostani tulajdonképpen a második hazai éles bevetésünk.

Milyen területen vetik be a Hunorosokat?

Alaprendeltetésünk a továbbiakban az, hogy az emberi életet és az anyagi javakat mentsük. Embereink erre külön esküt tettek a budavári palota oroszlános udvarában. Pintér Sándor belügyminiszter úrtól csapatzászkót is kaptunk. A Katasztrófavédelem főigazgatójának parancsára megyünk feladatot végezni. Most az a feladatunk, hogy ha olyan helyzet lép fel, ahol már a helyi erők önkénteseinek energiája mind

Kérdéseinkre Jackovics Péter alezredes válaszolt, aki a HUNOR Mentőcsoporthoz tartozik.

Alezredes úr! Pontosan milyen egysége a Hunor a katasztrófavédelemnek?

Ez egy olyan katasztrófavédelmi mentőcsoporthoz tartozik, amelynek a tagjai hivatásos tűzoltók. Normál helyzetben ők is tűzoltók, Magyarország minden megyéjének tűzoltóparancsnokságáról jöttek. Jelenleg 98 fős a létszámunk, most 65 fő van itt. A Hunor alaprendeltetése az, hogy földrengés sújtotta területen avatkozzon be olyan felszerelésekkel, hogy a rommá dőlt épületek alól az áldozatokat kimentse. Ez ügyben olyan lépéseket tettünk, hogy a tűzoltókat - akik eleve képzettek - tovább képeztük ilyen földrengés-kutatásra alkalmas eszközökre. Munkánk során már szereztünk egy olyan ENSZ által kiadott minősítést, amellyel azt az akkreditációt kaptuk meg, hogy a világon a 13 olyan mentőcsoporthoz tartozunk, amelyek minősített mentő csoportként részt vehetnek a nemzetközi segítségnyújtásban is. Ez a főbb küldetésünk, tehát ha ilyenre van szüksége a hazának, minden erőforrással részt veszünk az árvízi védekezésben, mint ahogy részt vettünk Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az elektromos áramzavarok helyreállításában az idei té-

elfogyott, vagy közvetlen életveszély van, akkor a Hunort vetik be. Ott voltunk Győrújfaluban a gáton, alattunk volt a sodrás, és így oda nem lehetett önkénteseket küldeni. Voltunk Pilismaróton is. A keskeny gáton ott voltak a fiúk, és a gátszakadásra készültek. Ők erre tették föl a hivatásukat, és arra tettek esküt, hogy az életük árán is életet mentenek. Készen állunk arra is, hogy ha az igazgató úgy dönt, hogy az ország bármely táján van egy olyan rendkívüli esemény, mint mondjuk árvíz, hóhelyzet, vagy földrengés, akkor mozgósítunk mindenkit az ország minden táján. Sőt olyannyira fel vagyunk készülve, hogy külföldön is meg tudjuk ezt csinálni, merthogy van saját kommunikációs eszközünk, van saját konyhánk, van fürdetősátrunk, összeségében önellátásra vagyunk berendezkedve. Most csak azért nem hoztuk el, mert rendkívül költséges lett volna, s akkor rengeteg teherautó állna itt az iskola előtt. A csapattesthez kutyák is tartoznak; olyan keresőkutyáink vannak, amelyeket több éven át képeznek és vannak köztük olyanok, akiket az alpin-technikában is foglalkoztatunk, vagy a műszaki mentéshez van jártasságuk. Az egység vezetői több nyelven beszélnek és többüknek többféle uniós végzettségük van. Így ők egy elit csapatát al-

kotják a katasztrófavédelemnek és az egyetlen olyan, amely hivatalos mentőcsapata hazánknak. Úgyhogy a fiúk hordják is azt logót, amit az elnök adott. Amikor a budavári palotában éppen az esküt tettük le, akkor eleredt az eső, így mondanom se kell, az eskütétel kataraktikus élmény volt.

Csapatunk bővítésére folyamatosan toborozzuk a tűzoltókat, így már 140 fő körüli a létszámunk, csak az újak még nem tettek esküt. Nagyon komoly fizikai, pszichikai és egészségi szűrésen kell átmenniük, majd ezt követően egy többlépcsős képzésben vesznek részt. Az év végére azt tervezzük, hogy meg-

triplázzuk a létszámukat, vagyis 300 fő fölött lesz a számuk, úgyhogy ez már egy igen tekintélyes mentőcsapat. Nagyon nagy élmény volt, hogy amikor szerveztem lementünk hármass oszlopban a mobilgáthoz, összerohantak az emberek, hogy itt milyen alakulat vonul le, tehát ez is jelzi a tekintélyünket.

Mennyire gátolja a csapatmunkát az, hogy az ország minden részéről jönnek?

A csapat vegyes felépítésű, ezért többször gyakorlatozunk, illetőleg az alegységek külön is elmennek gyakorlatozni, és egyfajta fokozatosságot betartva zajlik a csapatépítés, emellett van pszichológusunk, aki azt próbálja segíteni, hogy a csapattagok egymást is ismerjék, merthogy egymásra számíthatnak csak. Hogyha valamelyikőjük nem jól dolgozik, akkor az alegységnek a munkáját veszélyeztetheti. Most az újakat önállóként kiképezzük, de amikor majd az kell, hogy az idősebb, tapasztaltabb Hunortól tudjon tanulni, akkor tudjuk vegyíteni őket.

A győriújfalui gátszakadásról kicsit bővebben:

Ez egy újszerű feladat volt a Hunornak, hiszen a tűzoltók önállóan voltak árvíznél. Én már voltam hasonló nemzetközi bevetésen, mint csapatvezető, de ez egy olyan különleges feladat volt, hogy amikor megérkeztünk, még a helyzetet sem ismertük pontosan, csak annyit tudtunk, hogy nagyon nagy baj van. Amikor megérkeztünk, 600 civil rohanguál föl-alá szervezetlenül, mint a hangyák. Mindenki tette a dolgát, de a munka nem volt összehangolva, így ebben a helyzetben kellett rendet vágnunk a 600 fő között, és utána pedig el kellett látni a szakmai feladatot is. Nekünk

kellett megszervezni, hogy csatárláncban vigyük föl a homokzsákokat a gátra, de közben kiderült, hogy nagyon messze van az a lerakóhely, ahol a homokot zsákolni kell. Világossá vált, hogy ezt csak olyan eszközzel és olyan szerkezettel végezhető el, amely csak a

Hunornak van, mert hogy a hierarchikusn szervezett Hunornak, vannak olyan alegységei, amelyek megbonthatók. Ezek az egységek, minthogy vannak rádióink, kommunikálni tudott egymással, és így össze tudták hangolni a munkát. Egy időben több helyen tudtunk lenni, és így sikerült quadokkal, utánfutókkal szállítanunk

az eszközöket. A csapat többi tagja az önkénteseket irányította. Volt egy kis pánik hangulat is. Így mi vállaltuk azt, hogy éjszaka dolgozunk, mert amikor megérkeztünk éjszaka volt, nem volt már ott senki, így a gátat nem lehetett otthagyni. Nappal már megérkezett a hadsereg is teljes arzenáljával, így akkor aludtunk 4 órát, aztán megint 12 órát dolgoztunk a gátakon. Meg tudtuk volna oldani, hogy váltsuk egymást, csak abban a helyzetben akkor kevés lett volna a létszám. Így összevont erővel oldottuk meg, a fiúk pedig azért voltak jók, mert a nyugodtságukkal, hogy tudták, mit akarnak, példát tudtak mutatni a többieknek is: a társszerveinknek, a civileknek. Így sikerült úgy összehangolni a munkát, hogy megfogtuk azt a szakaszt, ami kritikus volt, miközben a munkagépek dolgoztak a gátkorona mellett. Sajnos a víz nem ismeri a fizikát. A víz a gátkorona aljánál szivárgott föl, mivel a korábbi vízállástól nem lehetett kellő időben kellő magasságra felemelni, ezért rátoldottunk egy hatalmas, egy méter vastag földkupacot, amit a fiúk hiába tömörítettek, mert a vízszivárgás ellen nyomta. Ráadásul voltak ún. áradások és bizonyos kapillárisokon áttört a víz, ezért ezt úgy kellett elnyomni, hogy körbezsákoltuk. Itt az az elv működött, mint a közlekedő edényeknél, hogy olyan magasra kellett építeni a földkupacot, mint amekkora a gát volt. Nehezítette a dolgunkat az is, hogy a másik oldalon a víz nyaldosta a gátat és ott fóliázni kellett. A fóliázáshoz zsákolással lehetett megteremteni a körülményeket. A másik oldalon úgy közelítettük meg csónakokkal a gátat, hogy biztonságban oda tudjuk szállítani a ho-

mokot. A homokzsák egyébként azért is jó, mert úgy össze lehet rakni, mint a Legót, és bármennyi Legót egymásra lehet tenni, vagyis hízlalni lehet. Lehet oldalra, lehet fölfelé és lehet bármilyen bordába rakni, hogy megtámassza a gátfalat, lehet nyúlgátat építeni, hogy csak vízfalnak álljon ellen. Ez azért jó így, mert a homok az olyan viszkozitású, hogy képes jól eltömíteni a hézagokat, és nem engedi a mozgást. Ugyanakkor ez is egy mobilfal, még akkor is, ha ez egy teljesen új jellegű dolog. Mindez végül miért sikerült? Mert ilyen szervezett volt a Hunor, ezzel a struktúrával, ezzel a kiképzettséggel és ezzel a küldetéstudattal sikerült ezt elérni, meg azzal az újítással, hogy a helyzeten megfelelően tudtunk választ adni a problémára.

Hogy működik az önkéntesség Önöknél?

Az árvízi védekezésnél az emberek önként jelentkeztek. Ugyanakkor vannak önkénteseink a kutyás egységeknél is, olyan emberek, akik úgy gondolkodnak, mint a hivatásosok. A feladatvállalásukért nem kapnak semmilyen anyagi juttatást. Itt van néhány kollégánk, ők azt vállalták, hogy erre a speciális feladatra készen állnak. Normál esetben ők nem részei a tűzoltó csapatnak, úgyhogy ez az a fajta önkéntesség, amit a katasztrófavédelem csinál, gyakorlatilag polgárvédelmi szolgálat. A polgárvédelmi szolgálatra mindenki beosztható, aki cselekvőképes magyar állampolgár, és nem élvez mentességet, így őket kötelezően is beosztják. Ezek azok az önkéntesek, akik piros ruhában vannak, a sárga ruha az önkéntes polgárvédelmiséké, ők is a saját szabadidejükben vállalják ezt.

Mi is tudjuk, hogy márcsak úgy lehet érettségit szerezni, hogy a diákoknak 50 óra közösségi szolgálatot kell vállalniuk. Ez azért is jó, mert kicsit olyan, mint régen a honvédelem tantárgy volt. Ez felkészíti szerintem a fiatalokat arra, hogy van és szükséges az öngondoskodás és a felelősségvállalás. Talán megérjük, ha nyáron kánikula van, akkor a fiatal visz magával ivóvizet és ha elmegy több napra máshova túrázni, akkor nagyon jól tudja, hogy meg kell néznie a meteorológiai intézet jelentését. Ez azt a felelősséget alakíthatja ki benne, hogy vihar előrejelzés esetén, ha citromsárga riasztás van kiadva, akkor ilyen esetben többször is megnézi naponta a meteorológia vagy katasztrófavédelem figyelmeztetését. Fontos, hogy a fiatalok szinte már úgy szocializálódnak, hogy érezzék, hogy ha baj van, ne mástól várjanak segítséget, hanem ők maguk értesítik a tűzoltóságot. Tudják tehát mit kell csinálni, ha tüzet észlelnek, mit kell csinálni, ha veszélyes anyag ömlik ki otthon: hypo, klór, stb., vagy ha környezetszennyezéssel találkoznak. Felkészült állampolgárokat szeretnénk, ezért is kezdtük el ezt az egészet. Felkészületleneket nem küldhetünk veszélyes helyekre.

Egyébként, ha ennek hatására már egy diák ezt a szakmát választja, akkor már elértük a célunkat.

Lejegyezte:

*Krulik Virág 9.a és
Chrzanowska Janka 12. nyek*

Irodalmi Rovat

Búcsú tanítványaimtól

Elhagytalak immár végleg titeket.
nem én akartam higgyétek el.
De estébe szürkül egyszer minden kikelet,
a füttyös rigó is csak fényben énekel.

Annyi szép közös időnk lejárt,
nagy beszélgetéseink elcsitultak.
Az iskola kapuja mögöttem bezárt,
virágos, szép napjaink elvirultak.

Jó volt veletek naponta bejárni
a matematika izgalmas labirintjait.
A lemaradókat segítve bevárni
és együtt merni ki a tudás kútjait.
Sok szép emléket én magammal viszek,
bár útjaink százfelé elhajolnak,
új találkozásokban én őszintén hiszek,
baráti emlékek minket átkarolnak.

Andromeda gondolatai, mikor a tengerbe vetik Poszeidón szörnye martalékául.

Oh, vajon mi bűn az, amit elkövettem,
Hogy így ér véget halandó életem?
Mit számít, hogy nem vagyok bűnös?!
Egy jóslat az, mi ilyen zűrös.

Kasziepeia, az édesanyám
Néreiszekkel vetélkedett bután.
Poszeidón haragra támadt,
Tengeri szörnye minket támad!

Képheus atyám jóslatot kapott, mi
Szerint engem kell a szörny elé vetni.
Jaj, a kegyetlen nép rábírrja:
Legyek a városnak mártírja.

Na, de milyen dolog ez, kérem, no hát!
Hogy halálba küldünk egy gyöngé leányt?!
Népemet megmentem, s ez helyes,
De tengerben egy lány mit keres?

Itt állok én, a végzetemre várva.
Milyen érzés ez? - sok ember nem tudja.
Kezemen apám vastag lánc,
Mely gyöngé kezemet szorítja.

Dolgotokat mindig lelkesen tegyétek,
csináld ma jobban, mint annak előtte,
Isten áldását jó szívvél vegyétek,
Akkor mondhatod: jó volt, ez megérte.

Kun Péter tanár úr

Ó, de nehéz a láncaimnak súja,
De nehezebb annál lelkemnek bújja.
Belépkedek hát a tengerbe,
Míg láncom enged egy kőhöz verve.

Lábam mezítelen, de mégsem fázik,
Lenge, fehér ruhám alja elázik.
Kibontott hajam kócolja szél,
S arcomról a félelem beszél.

Ha szörnyűséges kínomra gondolok,
Égész testemben mélyen megborzongok.
Bőröm fakóbb, mint valaha volt,
Szemem sem csillog, mint éji égbolt.

Ajkam megremeg, szememből könny fakad,
S átadom magam a zokogásnak.
Hisz nincs, aki meglát és csúfolhat,
Csak én vagyok a magányomnak.

Csak állok, majd behunyom két szememet
És szépen, csöndben várom végzetemet.
Felidézem az életemet,
Hogy mi az, amit most elvesztek.

Édes jó apámra, szerető anyámra
Gondolok én, a kedves családomra.
Elbúcsúzok tőlük, ami fáj,
Nem láthatom őket soha már.

Még alig kezdődött életem itt lent,
Nem folytathatom már, csakis odafent.
Tengerbe veszek, s tán utána
Úszok a Holtak folyójába.

Most elmegyek bár, de tovább létezek
Hideg, bús lelkek és angyalok mellett.
Hát jöjj csak, te szörny és fogyassz el!
Nemes céllal jöttem, s megyek el...

Kovács Dorottya 7. b

Kerek egész

Tudtad, hogy mennyi
bolygó kering
fölötted?
S azok között
minden csillag
érted remeg.

S a reggeli álmos lég-
-melyben megkezdett
álmok vége leng-
hidegből oldódva
ébredez.
Álmos szíved elmereng
s a nap tüzes tekintetétől
az ég elpirul.
A hajnal érted dereng.

Pedig a Föld nélküled is egész,
nélküled is kerek.

Martini Noémi 11.a

**Kedves Olvasóink! Apróhirdetés rovatunkat meg-
újítjuk.**

A következő kategóriákra várunk apróhirdetéseket: használt tankönyv csere, megunt játék, keres-kínál, kidolgozott és ellenőrzött tételek, tanulási segédletek, elveszett-keresem, kisállat gazdit keres, egyenruha, korrepetálás

Ha van egyéb rovatötletetek, írjátok meg szerkesztőségünknek az **szrgalfa@gmail.com** címre!
Köszönjük! ☺

Impresszum:

Főszerkesztő: Dr. Török Márta, **Diákfőszerkesztő:** Bazsó Borka 12.ny, Dobó Sára Borbála 8. a
Olvasó-főszerkesztő: Kun Csabáné Kovalik Judit, **Olvasószerkesztő:** Wiedemann Krisztina
Felelős kiadó: Földi János igazgató **fotó:** Ferenczi Alpár **Aktuális számunk szerzői:**
Dobó Sára Borbála 7.a, Krulik Virág 8.a, Bazsó Borka 12. ny, Szente Adél 8. a, Krulik Virág 9.
a, Vörös Nóra 9. ny, Chrzanowska Janka 12. ny, Szénási Dóra 8. a, Kun Péter tanár úr, Szakács
Erzsébet, Martini Noémi 11. a, Kovács Dorottya 7. b, **Tördelés-technika:** Bazsó Márton 9. b

Versenyfeladat

1. Melyik az a legnagyobb pozitív négyjegyű egész szám, amely számjegyeinek összege egyenlő a számjegyek szorzatával? (9. évf.)
2. Melyik az a legnagyobb négyjegyű pozitív egész szám, amelynek a számjegyei különbözőek és a számjegyek szorzata 72? (10. évf.)
3. Mennyi az $(x^2-4)^{4x^2}-26$ egyenlet gyökeinek négyzetösszege? (11. évf.)
4. Szabályos háromoldalú gúla magassága m , alapéle a . Fejezze ki ezekkel a paraméterekkel a gúla oldaléleit! (12. évf.)

A megoldásokat Dr. Török Márta tanárnőnek kell leadni. Határidő: 2013. november 30. A legszebb (legelegánsabb) megoldást beküldő 1000Ft jutalmat kap és megoldása megjelenik a következő lapszámban.

Keresztrejtvény

ZACC BETŰ!		↓	ME- JÍTÉS 6.	FORRÓ ITALT	KÉN SÁR BETŰ!	MEG- FEJTÉS 2. NITROGEN	ITTURIUM	HAJÍT
MEG- FEJTÉS 4. MAG- FEJTÉS 1.	C		LATIN "ES"	EREMI!			T	
S			NAGY TANYÉRBA BALVÁNY			SZOMO- ROSÁG- TOL	ALLÓVÍZ NYÚTSO	
		MEG- FEJTÉS 5.					SUGAR ANGSTRÖM	
LŐ- ELEDEL	ANNO OXIGEN	TONNA	MAG- FEJTÉS 3.	FOLYAMI HAL- FAJTA	RÉGAL- MAT VIZUÁLISAN ÉRZEKEL			
							NEVELŐ EGYÜTTES	
MERRE	OSZTRÁK AUTOQUEL SZOMJÁN*	TANTÁLL HIT-VALLÁS		VISSZA-NEM FÖLE! ÉSZAK		RÓMAI 100	AMELY DOLGOT	
MAG- FEJTÉS 7.								
CSIPÓS GYÖKER GYILKOZNÁ			CENTI-	VERSIO MISS		POST MERIDIEM T / 2		
IDE BETŰ!		GRAMM	MAG- FEJTÉS 8. AMPER					
NEUTRON	F					RÖNTGEN EZEN A HELYEN		

A rejtvény megfejtésnek határideje: 2013. november 30-a. A megfejtéseket az **szrgalfa@gmail.com** címre várjuk névvel, osztállyal. ☺